ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу «Про затвердження Порядку організації надання та забезпечення допомоги на маршруті пацієнта з порушеннями сексуального життя»

1. Мета

Проєкт наказу «Про затвердження Порядку організації надання та забезпечення допомоги на маршруті пацієнта з порушеннями сексуального життя» (далі - проєкт наказу) розроблений з метою врегулювання питання організації надання допомоги людям з порушеннями сексуального життя та становлення єдиного підходу до надання такої допомоги.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт наказу розроблено з метою врегулювання організаційних та етичних засад надання допомоги людям з порушеннями сексуального життя, а також забезпечення комплексного підходу до відновлення сексуального здоров'я як складової загального здоров'я людини.

Сексуальне здоров'я є невід'ємною складовою фізичного, психічного та соціального благополуччя людини. Водночас питання, пов'язані з порушеннями сексуального життя, тривалий час залишалися недостатньо врегульованими на нормативному рівні та часто не інтегрувалися системно у процес надання медичної та реабілітаційної допомоги.

Особливої актуальності врегулювання зазначеного питання набуває в умовах зростання кількості осіб, які зазнали травм, поранень, оперативних втручань, психоемоційних порушень, у тому числі пов'язаних із збройною агресією проти України, що безпосередньо впливають на сексуальну функцію, сексуальне здоров'я та якість життя.

Внаслідок бойових дій значно збільшилась кількість осіб, які зазнали мінно-вибухових травм, поранень, уражень нервової системи, ампутацій, а також психоемоційних розладів, що прямо або опосередковано впливають на сексуальну функцію, сексуальне здоров'я та якість життя. Як передбачено проєктом Порядку , такі порушення мають комплексний характер та можуть бути зумовлені як фізичними, так і психічними та соціальними чинниками.

Водночас у чинному нормативно-правовому регулюванні відсутній системний підхід до інтеграції питань сексуального здоров'я у процес надання медичної та реабілітаційної допомоги, що призводить до:

фрагментарності надання відповідної допомоги;

відсутності єдиних підходів до комунікації з пацієнтами щодо чутливих питань;

недостатньої координації між фахівцями різних спеціальностей;

зниження ефективності реабілітаційних заходів.

Неврегульованість цих питань також створює ризики недотримання прав пацієнтів на отримання повної та якісної медичної допомоги, включаючи складові, що безпосередньо впливають на їх функціонування, соціальну адаптацію та якість життя.

Прийняття проєкту наказу спрямоване на формування єдиного підходу до:

організації надання допомоги людям з порушеннями сексуального життя;

забезпечення міждисциплінарної взаємодії під час надання медичної та реабілітаційної допомоги;

дотримання етичних принципів, зокрема конфіденційності, недискримінації та поваги до гідності пацієнта;

належної комунікації з пацієнтами щодо питань, пов'язаних зі станом їх здоров'я.

Запровадження такого підходу відповідає сучасним міжнародним практикам у сфері медичних послуг, які передбачають оцінку функціонування людини та орієнтацію на відновлення якості життя.

Окремої актуальності зазначене питання набуває у контексті забезпечення потреб військовослужбовців, ветеранів війни та інших осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії, для яких відновлення функціонування, включаючи аспекти сексуального здоров'я, є важливою складовою повернення до активного соціального життя.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта затверджується Порядок надання допомоги людям з порушеннями сексуального життя, яким:

визначаються організаційні та етичні засади надання відповідної допомоги;

встановлюється єдиний підхід до інтеграції питань сексуального здоров'я у процес надання медичної та реабілітаційної допомоги;

визначаються принципи надання допомоги, зокрема пацієнтоцентричності, конфіденційності, недискримінації та поваги до гідності;

врегульовуються підходи до комунікації з пацієнтами щодо питань сексуального здоров'я;

визначаються ролі та функції працівників сфери охорони здоров'я у межах взаємодії з пацієнтом;

встановлюються підходи до надання допомоги у межах медичної та реабілітаційної допомоги;

врегульовуються питання подальшого спостереження та супроводу пацієнтів;

визначаються особливості надання допомоги на етапі евакуації та домедичної допомоги.

4. Правові аспекти

У даній сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Конституція України;

Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»;

Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту наказу не потребує фінансування з державного та/або місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт наказу потребує проведення публічних консультацій.

Проєкт наказу не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної тому не потребує погодження уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженого із захисту державної мови.

Проєкт наказу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проєкт наказу потребує погодження з: Національною службою здоров'я України, Національною академією медичних наук України, Уповноваженим Верховної Ради з прав людини, Державною регуляторною службою України.

Проєкт наказу потребує здійснення державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

7. Оцінка відповідності

Проєкт наказу не містить положень, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, не містять ризики вчинення 3 корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, не створюють підстав для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводилися.

Проєкт наказу не потребує проведення цифрової експертизи та отримання висновку Міністерства цифрової трансформації України про проведення цифрової експертизи у зв'язку з тим, що проєкт наказу не стосується питань інформатизації, електронного урядування, формування та використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства, електронної демократії.

8. Прогноз результатів

Реалізація проєкту наказу не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; на розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; на ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я; екологію та навколишнє природнє середовище, обсяг природних

ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Вплив на ключові інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	**Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону**	**Пояснення очікуваного впливу**
Держава	Позитивний	Позитивний вплив за рахунок впорядкування процесу надання допомоги пацієнтам із порушеннями сексуального життя та впровадження сучасних підходів до пацієнтоорієнтованої допомоги.
Пацієнти	Позитивний	Покращить якість життя пацієнтів; знизить рівень стигматизації у сфері сексуального здоров'я; підвищить ефективність відновлення функціонування та соціальної інтеграції пацієнтів.

Міністр охорони здоров'я України **Віктор ЛЯШКО**

«___» _____2026 року